

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 12. oktober 2010
Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 2010-792-1383
Dok.: LAR40590

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1302 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 30. juni 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Lars Barfoed

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1302 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Hvis der er begrundet mistanke om, at en organisation kan opløses pga. kriminalitet/vold, er myndighederne da forpligtet til at prøve sagen?”

Svar:

Det følger af grundlovens § 78, stk. 1, at foreningsfriheden kun gælder for foreninger, der har et lovligt øjemed.

Hvis en forening derimod har et ulovligt øjemed, vil foreningen kunne opløses ved dom efter de nærmere regler herom i grundlovens § 78.

En sag om opløsning af en forening skal ifølge retsplejelovens § 684, stk. 1, nr. 2, behandles efter reglerne om strafferetsplejen. Herom har Rigsadvokaten og Rigspolitiet i en fælles udtalelse af 5. marts 2010 om spørgsmålet om opløsning af visse bander og rockergrupper på side 4 anført følgende:

”Det [at en sag om opløsning af en forening skal behandles efter reglerne om strafferetsplejen] indebærer, at bevisbyrden – på samme måde som i ”almindelige” straffesager – påhviler anklagemyndigheden, og at anklagemyndigheden skal føre bevis for samtlige gerningsmomenter. Anklagemyndigheden skal derfor uden for enhver rimelig tvivl bevise, at der er tale om foreninger i grundlovens forstand, og at foreningerne har et ulovligt øjemed.”

Særligt om tilfælde, hvor en forening virker ved eller søger at nå dens mål ved vold, anstiftelse af vold eller lignende strafbar påvirkning af anderledes tænkende, indeholder grundlovens § 78, stk. 2, en bestemmelse om, at en sådan forening ”bliver at opløse ved dom”. Det er den almindelige opfattelse, at denne bestemmelse pålægger myndighederne en pligt til at rejse sag ved domstolene til opløsning af foreninger, som er omfattet af bestemmelsen, jf. Peter Germer, Statsforfatningsret, 4. udgave (2007), side 369 og 371, Henrik Zahle, Dansk forfatningsret 3, 3. udgave (2003), side 143, Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret II, 3. udgave ved Ole Espersen (1980), side 743 f., Max Sørensen, Statsforfatningsret, 2. udgave ved Peter Germer (1973), side 390 f., og Poul Andersen, Dansk Statsforfatningsret (1954), side 686.